

TUIJA CORNÉR – SAKARI HYRKKÖ – EMMA KURENLAHTI

Väitöskirjatutkijana konferenssia järjestämässä – kokemuksia Nordic-Baltic ISCAR 2022 -konferenssista

International society of cultural-historical activity research, ISCAR, on kansainvälinen kulttuurihistorialliseen tutkimukseen keskittynyt tutkimusyhteisö, johon kuuluu tutkijoita muun muassa kasvatustieteiden, psykologian, sosiologian, antropologian ja filosofian aloilta. Yhteisö järjestää paikallisia alakonferensseja eri puolilla maailmaa. Pohjoismaihin ja Baltian maihin painottunut Nordic-Baltic ISCAR -konferenssi järjestettiin hybriditoteutuksena Helsingin yliopistolla kesäkuussa 2022, ja se houkutteli paikalle osallistujia ympäri maailmaa.

Konferenssin puheenjohtajana toimi yliopistonlehtori Jaakko Hilppö, ja järjestelytoimikunta jakautui tieteelliseen ohjausryhmään sekä niin kutsuttuun työnyrkkiin. Tieteelliseen ohjausryhmään kuului arvovaltainen joukko tieteentekijöitä Helsingistä ja muista kotimaisista yliopistoista puheenjohtajanaan professori Anu Kajamaa. Työnyrkin muodostimme me väitöskirjatutkijat, konferenssin varapuheenjohtajan, tutkijatohtori Liubov Vetoshkinan johdolla. Meillä kolmella väitöskirjatutkijalla oli kunnia päästä toteuttamaan tätä Pohjoismaiden vuoden suurinta toiminnanteoreettista tapahtumaa.

Suunnittelua pandemian keskellä

Konferenssin suunnittelu aloitettiin etäyhteyksien keskellä pahinta korona-aikaa talvella 2021;

koronapandemian uusi tilanne edellytti luovia ratkaisuja ja nopeita päätöksiä sekä useita erilaisia varasuunnitelmia eri skenaarioita varten. Konferenssin teemaksi muodostui Towards inclusive and just societies: A dialogue with, within and beyond CHAT – kohti inklusiivisia ja oikeudenmukaisia yhteiskuntia: dialogi kulttuurihistoriallisen toiminnan teorian kanssa, sisällä ja tuolla puolen. Teemassa korostuivat tulevaisuuteen katsominen, tulevaisuuden mahdollisuuksien kuvittelu, visiointi ja hahmottelu sekä tutkimussuuntauksemme yhteiskunnallinen ulottuvuus.

Peräänkuulutimme kulttuurihistorialliselta tutkimusyhteisöltä itsekriittisyyttä, reflektiota ja avointa dialogia niin sisäisesti kuin ulospäin, kohti muita teoreettisia lähestymistapoja ja linssejä. Mahdollisia tulevaisuuksia kuvitella halusimme myös kysyä, kuka kuvittelee ja etenkin kenen ei ole mahdollista kuvitella.

Konferenssin teema näkyi myös käytännön järjestelyissä, esimerkiksi kokonaan vegaanisina ruokailuina. Lisäksi pidimme tärkeänä konferenssin saavutettavuutta: alhaisen tulotason maista saapuville sekä opiskelijoille tarjottiin matalampaa pääsymaksua. Hybridimuodossa edullisempi etäosallistuminen oli myös mahdollista kaikille niille, jotka eivät syystä tai toisesta päässeet paikan päälle. Lähitapahtuman paikkana oli Helsingin yliopiston Siltavuorenpenkereen kampus.

Kolme päivää toiminnan teoriaa

Konferenssin alkajaisiksi Helsingin yliopiston emeritusprofessorit Reijo Miettinen ja Yrjö Engeström pitivät yhteisen pääpuheenvuoronsa, jossa he käsitelivät kapitalistisen jatkuvan kasvun logiikan epäonnistumista maapallon kantokyvyn huomioimisessa sekä toiminnan teorian mahdollisuuksia luoda vaihtoehtoja kapitalismille ekspansiivisen oppimisen ja formatiivisten interventoiden, kuten Muutoslaboratorion, avulla.

Toisena konferenssipäivänä apulaisprofessori Shirin Vossoughi (Northwestern University, Yhdysvallat) piti pääpuheenvuoronsa *Lived imaginations, poetic knowledge and the study of human learning etäyhteyksin*. Hänen esityksensä käsiteli CHAT (cultural-historical activity theory) -tutkimuksen sekä siihen nojautuvan suunnittelun ja käytännön toiminnan roolia koulutusmahdollisuuksien toteutumisessa, niitä koskevassa mielikuvituksessa ja elytyissä kokemuksissa.

Kolmas konferenssipäivä huipentui päätöstilaisuuteen, jossa keskusteltiin myös vaikeista aiheista: Venäjän käymästä hyökkäyssodasta ja sen vaikutuksista globaaliin tiedeyhteisöömme. Sen teoreettiset juurethan ovat vielä vahvasti neuvostoliittolaisessa tutkimusperinteessä.

Konferenssiin osallistui yhteensä 163 osallistujaa, joista 94 paikan päällä ja 69 etänä. Osallistujat tulivat 25 eri maasta ja 102 eri instituutiosta. Kolmen konferenssipäivän aikana järjestettiin kuusi symposiumia, yksi roundtable-sessio, kolme työpajaa, yksi posterisessio sekä 26 paperiesityssessiota, joiden teemat vaihtelivat virtuaalisesta kehollisuudesta uusiin metodologisiin avauksiin.

Ohjelmaan saatiin myös viisi niin kutsuttua innovatiivista sessiota, joiden kautta halusimme uudistaa perinteistä konferenssiformaattia ja tarjota osallistujille mahdollisuuden uusiin ja luoviin avauksiin sekä esitystapoihin. Toivottavasti tällaista avointa, kokeilevaa formaattia kehitetään jatkossa vielä ilmaisuvoimaisemmaksi ja houkuttelevammaksi sessiotyypiksi.

Aidosti hybridiä toteutusta tavoiteltiin järjestämällä jokainen sessio lähtökohtaisesti etäsesiona, jossa myös lähiesitykset pidettiin Zoomin välityksellä.

Hybriditoteutuksen onnistumisessa tärkeä rooli oli teknisinä avustajina toimineilla tiedekuntamme opiskelijoilla. Meille väitöskirjatutkijoille sessioiden puheenjohtajan roolissa toimiminen oli uusi ja jännittäväkin kokemus, johon saimme tukea sekä toisiltamme että toimikunnan kokoneemmilta jäseniltä. Toiminnan teoriaa eri tavoin soveltavien tutkijoiden esityksiin tutustuminen ja niiden kommentoinen jatko-opiskelijana tarjosi laajan katsauksen ajankohtaiseen tutkimuskenttään sekä erinomaisen oppimiskokemuksen.

Kiittävää palautetta ja arvokkaita oppeja

Palautteiden perusteella hybridinä toteutettu konferenssi onnistui kokonaisuutena hyvin: tapahtumassa vallitsi hyvä henki, ja jopa 95,1 prosenttia esityksen pitäneistä arvioi kokemuksen hyväksi tai erittäin hyväksi. Kiitosta saivat myös pitkät puolen tunnin tauot sessioiden välillä ja puolentoista tunnin lounastauot, jotka mahdollistivat verkostoitumisen ja kuulumisten vaihdon päivien aikana. Koronan vuoksi moni osallistuja ei ollut tavannut kollegoitaan kasvokkain vuosikausiin. Väitöskirjatutkijoille pitkät tauot olivat loistava tilaisuus päästä rakentamaan omia verkostoja, sillä aiemmat etäkonferenssit eivät olleet tarjonneet tähän niin hyviä puitteita.

Haastavaa oli globaalin hybridikonferenssin sessioiden aikataulutus tavalla, joka huomioi niin lähi- kuin etäosallistujat eri puolilta maailmaa. Oman kokemuksemme perusteella hybridi-toteutus mahdollisti kuitenkin sujuvan osallistumisen niin paikan päällä kuin etänä. Ehkä tämä toteutusmuoto on tullut jäädäkseen osaksi teellisten konferenssien maailmaa. Odotamme mielenkiinnolla, miten esimerkiksi Rotterdamissa 2024 järjestettävä ISCAR-kongressi onnistuu omassa hybriditoteutuksessaan.

Nordic-Baltic ISCAR 2022 -konferenssissa kulttuurihistoriallisen toiminnan teorian kenttä näyttäytyi meille väitöskirjatutkijoille koko laajuudessaan ja kansainvälisyydessään. Väitöskirjatyöhön valitsemaamme tutkimusotetta kehitetään aktiivisesti eri puolilla maailmaa ja eri koulukunnissa, joita kuitenkin yhdistää sama materialistisen dialektiikan ajattelutapa sekä pyrkimys ammentaa muun muassa Karl Marxin filosofiasta ja Lev Vygotskin laajasta ja urauurtavasta ajattelusta. Toiminnan teorian skaala, joka meille konferenssissa

avautui, ulottuu mielen prosesseista aina paikallisten yhteisöjen alati kehittyvään toimintaan sekä globaalin mittakaavan sosiaalisten ja ekologisten ongelmien hahmottamiseen ja ristiriitojen ylittämiseen. Vanhempien tutkijoiden ja toisten väitöskirjatutkijoiden kanssa käymiemme moniäänisten keskustelujen perusteella opimme, että kompleksisessa ajassamme toiminnan teoria ei tarjoa helppoja vastauksia, mutta se auttaa ymmärtämään ongelmien moniulotteisuutta ja niiden taustalla vaikuttavia systeemiä ilmiöitä.

Etsimme teemanumeroaiheita

Onko mielessäsi hyvä aihe teemanumeroksi? Onko Sinulla halua ja asiantuntijuutta koota teemanumero? Kasvatus-lehti ottaa vastaan ehdotuksia vuoden 2025 teemanumeroiksi.

Teemanumeroehdotus on noin kolmen sivun esitys, jossa kerrotaan seuraavat tiedot:

- tarkasteltava teema, sen rajaus ja aiheen merkitys

- teemanumeron toimittajien tutkimus ja asiantuntijuus teeman parissa
- kirjoittajakutsu eli kuvaus siitä, millaisia tekstejä teemanumeroon toivotaan.

Lähetä teemanumeroehdotuksesi osoitteeseen kasvatus-toimitus@jyu.fi. **31.10.2023 mennessä.** Aikaisempiin teemoihin voi tutustua osoitteessa <https://ktl.jyu.fi/fi/julkaisut/kasvatus/teemanumerot>.